ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ
ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Βρυξέλλες, 31.1.2020
COM(2020) 34 final

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

Ταμείο Αλληλεγγύης της Ευρωπαϊκής Ένωσης – Ετήσια έκθεση 2017 - 2018

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

1. Εισαγωγή 2
2. Αιτήσεις 3
- *το 2017* 3
- *το 2018* 9
3. Χρηματοδότηση 11
4. Περατώσεις υποθέσεων 13
- *Περατώσεις του 2017* 13
- *Περατώσεις του 2018* 14
5. Συμπεράσματα 14

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Ο κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 2012/2002 του Συμβουλίου, της 11ης Νοεμβρίου 2002, για την ίδρυση του Ταμείου Αλληλεγγύης της ΕΕ («ο κανονισμός») προβλέπει, στο άρθρο 12, την υποβολή έκθεσης στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στο Συμβούλιο σχετικά με τις δραστηριότητες του Ταμείου το προηγούμενο έτος. Κατ' εξαίρεση, δεδομένου ότι η διαδικασία κινητοποίησης του Ταμείου Αλληλεγγύης για όλες τις καταστροφές του 2017 ολοκληρώθηκε μόλις το 2018, η παρούσα έκθεση καλύπτει τις δραστηριότητες του Ταμείου κατά τη διάρκεια τόσο του 2017 όσο και του 2018. Η έκθεση παρουσιάζει συνοπτικά τις αιτήσεις που ελήφθησαν και τις υποθέσεις που περατώθηκαν κατά τη διάρκεια της περιόδου υποβολής εκθέσεων. Η Επιτροπή αξιολόγησε όλες τις αιτήσεις σύμφωνα με τα κριτήρια που ορίζονται στον κανονισμό, όπως τροποποιήθηκε το 2014[1].

Το 2017 η Επιτροπή έλαβε δέκα νέες αιτήσεις για οικονομική ενίσχυση από το Ταμείο Αλληλεγγύης, συγκεκριμένα από τη Γαλλία, την Ελλάδα, τη Λετονία, τη Λιθουανία, την Πολωνία, την Πορτογαλία και την Ισπανία. Επιπλέον —και το σημαντικότερο—, η Ιταλία αναθεώρησε και επικαιροποίησε την αίτησή της η οποία υποβλήθηκε αρχικά το 2016 για τη σειρά ισχυρών σεισμών που ξεκίνησαν τον Αύγουστο του 2016 και συνεχίστηκαν στις αρχές του 2017.

Η Πορτογαλία, η Ελλάδα, η Γαλλία και η Ισπανία ζήτησαν να καταβληθούν προκαταβολές για πέντε αιτήσεις, από τις οποίες μπόρεσαν να χορηγηθούν τρεις. Η Επιτροπή κατέβαλε τις προκαταβολές αυτές, συνολικού ύψους 6,5 εκατ. EUR, εντός λίγων εβδομάδων από την παραλαβή των αιτήσεων.

Δύο από τις αιτήσεις που ελήφθησαν, και συγκεκριμένα οι αιτήσεις για τις πλημμύρες στη Μούρθια και τις πυρκαγιές στην Doñana, στην Ισπανία, δεν πληρούσαν τις προϋποθέσεις του κανονισμού και, ως εκ τούτου, δεν έγιναν δεκτές. Οι αποφάσεις για τις άλλες οκτώ νέες αιτήσεις από το 2017 εγκρίθηκαν το 2018. Επιπλέον, η Επιτροπή περάτωσε έξι προηγούμενες παρεμβάσεις του Ταμείου Αλληλεγγύης.

Το 2018 η Επιτροπή έλαβε τέσσερις αιτήσεις για βοήθεια από το Ταμείο Αλληλεγγύης, συγκεκριμένα από τη Βουλγαρία, την Κύπρο, την Ιταλία και τη Ρουμανία, από τις οποίες η Επιτροπή δεν μπόρεσε να δεχθεί την αίτηση της Κύπρου. Καμία από τις τρεις άλλες χώρες δεν ζήτησε προκαταβολή. Το 2018 η Επιτροπή κατέβαλε στη Βουλγαρία το συνολικό ποσό των 2,3 εκατομμυρίων EUR. Οι αποφάσεις σχετικά με τις αιτήσεις των δύο άλλων χωρών που παραλήφθηκαν το 2018 εξακολουθούσαν να εκκρεμούν στο τέλος του έτους αυτού.

Στο παράρτημα Ι παρουσιάζονται τα όρια ζημιών «μείζονος καταστροφής» για την κινητοποίηση του Ταμείου Αλληλεγγύης που ίσχυσαν το 2017 και το 2018. Στο παράρτημα ΙΙ παρουσιάζεται μια επισκόπηση των αιτήσεων που εγκρίθηκαν το 2017/2018, περιλαμβανομένων των σχετικών οικονομικών στοιχείων.

[1] Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 2012/2002 του Συμβουλίου, της 11ης Νοεμβρίου 2002, για την ίδρυση του Ταμείου Αλληλεγγύης της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ L 311 της 14.11.2002, σ. 3), όπως τροποποιήθηκε από τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 661/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 15ης Μαΐου 2014 (ΕΕ L 189 της 27.6.2014, σ. 143).

2. ΑΙΤΗΣΕΙΣ

➢ *ΤΟ 2017*

Το 2017 η Επιτροπή έλαβε δέκα νέες αιτήσεις για οικονομική ενίσχυση από το Ταμείο Αλληλεγγύης. Όλες οι αιτήσεις υποβλήθηκαν στην Επιτροπή εντός της νόμιμης προθεσμίας, δηλαδή «το αργότερο εντός δώδεκα εβδομάδων μετά την πρώτη επέλευση ζημίας» (άρθρο 4 παράγραφος 1 του κανονισμού). Τρεις από αυτές αφορούσαν μείζονες καταστροφές, έξι αφορούσαν περιφερειακές καταστροφές και μία βασιζόταν στις διατάξεις για τις καταστροφές σε «γειτονική χώρα». Η Επιτροπή εξέδωσε τις εκτελεστικές αποφάσεις για τη χορήγηση οικονομικής ενίσχυσης από το Ταμείο Αλληλεγγύης της ΕΕ σε οκτώ από τις εν λόγω αιτήσεις κατά τη διάρκεια του 2018.

ΙΤΑΛΙΑ — Σειρά σεισμών 2016/2017

Όπως αναφέρεται στην προηγούμενη ετήσια έκθεση, μεταξύ του Αυγούστου του 2016 και του Ιανουαρίου του 2017, η περιοχή των Κεντρικών Απεννίνων της Ιταλίας επλήγη από τους ισχυρότερους σεισμούς στην ιστορία του Ταμείου Αλληλεγγύης. Η σωρευτική άμεση ζημία ανήλθε στο πρωτοφανές ποσό των 21,879 δισ. EUR, το οποίο υπερβαίνει το εξαπλάσιο του ποσού του ορίου για μείζονα καταστροφή και αποτελεί μακράν τη μεγαλύτερη καταστροφή από τη δημιουργία του Ταμείου Αλληλεγγύης. Τον Δεκέμβριο του 2016 καταβλήθηκε η μέγιστη δυνατή προκαταβολή, ύψους 30 εκατ. EUR, μετά την παραλαβή της αρχικής αίτησης της Ιταλίας από την Επιτροπή, στις 16 Νοεμβρίου 2016.

Με την επέλευση διαδοχικών ισχυρών μετασεισμών έως τον Ιανουάριο του 2017, η Ιταλία χρειάστηκε να επικαιροποιήσει την αρχική της αίτηση αρκετές φορές, με την τελευταία αναθεώρηση να παραλαμβάνεται στις 25 Μαΐου 2017.

Βάσει της καθιερωμένης μεθόδου για τον καθορισμό των ποσών της ενίσχυσης από το Ταμείο Αλληλεγγύης (ήτοι 2,5 % της συνολικής ζημίας για το μέρος της ζημίας έως το «όριο της μείζονος καταστροφής» συν 6 % για το μέρος της ζημίας που υπερβαίνει το όριο), η Ιταλία δικαιούται να λάβει 1 196 797 579 EUR, δηλαδή σχεδόν 1,2 δισ. EUR. Το ποσό αυτό, μακράν το μεγαλύτερο ποσό ενίσχυσης που καταβλήθηκε ποτέ στο πλαίσιο του Ταμείου Αλληλεγγύης, υπερέβαινε το διπλάσιο του ανώτατου ετήσιου κονδυλίου που είχε στη διάθεσή του το Ταμείο.

Ευτυχώς, δεν είχε δαπανηθεί το σύνολο των πιστώσεων του 2016 (κατά τη διάρκεια του 2016 οι πληρωμές καταβλήθηκαν από το ποσό που μεταφέρθηκε από το 2015). Ως εκ τούτου, οι πιστώσεις του 2016 μεταφέρθηκαν στο 2017. Επιπλέον, η Επιτροπή πρότεινε να χρησιμοποιηθεί, για πρώτη φορά, η διάταξη του άρθρου 10 παράγραφος 2 του κανονισμού για το ΠΔΠ που επιτρέπει τη χρήση, σε εξαιρετικές περιπτώσεις, του κονδυλίου του επόμενου έτους (2018) για την κάλυψη του εναπομένοντος κενού.

ΓΑΛΛΙΑ — Τυφώνες Irma και Maria στον Άγιο Μαρτίνο και τη Γουαδελούπη

Στις 5 και 6 Σεπτεμβρίου 2017 ένας πρωτοφανούς σφοδρότητας τυφώνας κατηγορίας 5, με την ονομασία «Irma», πέρασε από την Καραϊβική, σκοτώνοντας και τραυματίζοντας μεγάλο αριθμό ανθρώπων και σπέρνοντας την καταστροφή. Το μάτι του τυφώνα Irma διέσχισε το νησί του Αγίου Μαρτίνου (Saint Martin/Sint Maarten) με μέση ταχύτητα 290-295 χλμ./ώρα, καταστρέφοντας πάνω από το 90 %

του νησιού. Μόλις δύο εβδομάδες αργότερα, στις 18 και 19 Σεπτεμβρίου 2017, ο τυφώνας Maria, άλλος ένας τυφώνας κατηγορίας 5 που προέκυψε από τις ίδιες μετεωρολογικές και κλιματικές συνθήκες με τον τυφώνα Irma, διέσχισε εκ νέου την Καραϊβική και προκάλεσε και πάλι σημαντικές ζημίες στον Άγιο Μαρτίνο (Saint Martin/Sint Maarten), στη Γουαδελούπη και σε τμήματα της Μαρτινίκας.

Η Γαλλία υπέβαλε αίτηση για οικονομική ενίσχυση από το Ταμείο Αλληλεγγύης στις 27 Νοεμβρίου 2017, εντός της προθεσμίας των 12 εβδομάδων.

Οι γαλλικές αρχές εκτίμησαν ότι η συνολική άμεση ζημία που προκάλεσε η καταστροφή ανερχόταν σε 1 956,241 εκατ. EUR. Η αίτηση υποβλήθηκε βάσει των κριτηρίων για «περιφερειακή φυσική καταστροφή», όπως ορίζεται στο άρθρο 2 παράγραφος 3 του κανονισμού. Η αίτηση αφορούσε μία ενιαία περιοχή NUTS 2, η οποία περιλαμβάνει τον Άγιο Μαρτίνο και τη Γουαδελούπη. Δεδομένου ότι η εν λόγω περιφέρεια έχει καθεστώς εξόχως απόκεντρης περιοχής κατά την έννοια του άρθρου 349 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, εφαρμόστηκε χαμηλότερο όριο ζημίας ύψους 1 % του περιφερειακού ΑΕΠ. Παρόλο που δεν χαρακτηρίζεται ως μείζων καταστροφή, η δηλωθείσα άμεση ζημία αντιπροσώπευε το 21,9 % του ακαθάριστου εγχώριου προϊόντος (ΑΕΠ) της περιφέρειας και υπερέβαινε κατά πολύ το ισχύον όριο του 1 % για τις εξόχως απόκεντρες περιοχές που προβλέπεται στον κανονισμό. Η αίτηση της Γαλλίας ήταν, επομένως, επιλέξιμη για ενίσχυση από το Ταμείο Αλληλεγγύης.

Στις 12 Δεκεμβρίου 2017 η Επιτροπή κατέβαλε στη Γαλλία προκαταβολή ύψους 4 890 603 EUR, η οποία αντιπροσωπεύει το 10 % της αναμενόμενης οικονομικής ενίσχυσης από το Ταμείο Αλληλεγγύης, που θα ανέλθει σε 48 906 025 EUR.

ΕΛΛΑΔΑ

Σεισμός στη νήσο Λέσβο το 2017

Στις 12 Ιουνίου 2017 σεισμός μεγέθους 6,3 βαθμών της κλίμακας Ρίχτερ έπληξε το νησί της Λέσβου στο Βόρειο Αιγαίο. Ακολούθησε πλήθος μετασεισμών, που προκάλεσαν ζημίες σε ιδιωτικές κατοικίες, επιχειρήσεις και τοπικές υποδομές.

Η Ελλάδα υπέβαλε αίτηση για οικονομική ενίσχυση από το Ταμείο Αλληλεγγύης την 1η Σεπτεμβρίου 2017.

Οι ελληνικές αρχές είχαν εκτιμήσει τη συνολική άμεση ζημία σε 54,365 εκατ. EUR. Η αίτηση υποβλήθηκε με βάση τα κριτήρια του άρθρου 2 παράγραφος 3 του κανονισμού για τις «περιφερειακές φυσικές καταστροφές», το οποίο ορίζει την «περιφερειακή φυσική καταστροφή» ως κάθε φυσική καταστροφή που έχει ως αποτέλεσμα άμεση ζημία σε μία περιοχή επιπέδου NUTS 2 σε επιλέξιμο κράτος, η οποία υπερβαίνει το 1,5 % του ΑΕΠ της εν λόγω περιοχής. Η ζημία που προκλήθηκε στη Λέσβο αντιπροσώπευε το 2,14 % του ΑΕΠ της οικείας περιφέρειας NUTS 2 του Βορείου Αιγαίου και, ως εκ τούτου, υπερέβαινε το όριο του 1,5 % του περιφερειακού ΑΕΠ που προβλέπεται στον κανονισμό. Η αίτηση της Ελλάδας ήταν, επομένως, επιλέξιμη για ενίσχυση από το Ταμείο Αλληλεγγύης.

Στις 9 Νοεμβρίου 2017 η Επιτροπή κατέβαλε στην Ελλάδα προκαταβολή ύψους 135 912 EUR, η οποία αντιπροσωπεύει το 10 % της αναμενόμενης οικονομικής ενίσχυσης από το Ταμείο Αλληλεγγύης, που θα ανέλθει σε 1 359 119 EUR.

Σεισμός στη νήσο Κω το 2017

Στις 20 Ιουλίου 2017 σεισμός μεγέθους 6,6 της κλίμακας Ρίχτερ, ακολουθούμενος από πλήθος μετασεισμών, έπληξε την περιοχή του Νοτίου Αιγαίου μεταξύ του Μπόντρουμ στην Τουρκία και της νήσου Κω στην Ελλάδα. Οι επακόλουθες ζημίες έπληξαν κυρίως δημόσιες υποδομές και περιουσιακά στοιχεία, καθώς και σημαντικά μνημεία πολιτιστικής κληρονομιάς.

Η Ελλάδα υπέβαλε αίτηση για ενίσχυση από το Ταμείο Αλληλεγγύης στις 11 Οκτωβρίου 2017, εντός της προθεσμίας των 12 εβδομάδων.

Οι ελληνικές αρχές εκτίμησαν ότι η συνολική άμεση ζημία που προκάλεσε η καταστροφή ανερχόταν σε 101,432 εκατ. EUR. Η αίτηση υποβλήθηκε βάσει των διατάξεων για τις «περιφερειακές καταστροφές» που προβλέπονται στο άρθρο 2 παράγραφος 3 του κανονισμού. Οι ζημίες που προκλήθηκαν από τον σεισμό στην Κω αντιπροσώπευαν το 1,8 % του ΑΕΠ της σχετικής περιφέρειας NUTS 2 του Νοτίου Αιγαίου και, ως εκ τούτου, υπερέβαιναν το όριο του 1,5 % που προβλέπει ο κανονισμός. Η αίτηση της Ελλάδας ήταν, επομένως, επιλέξιμη για ενίσχυση ύψους 2 535 796 EUR από το Ταμείο Αλληλεγγύης. Παρόλο που η Ελλάδα είχε υποβάλει αίτηση για την πληρωμή προκαταβολής, η αρχική αβεβαιότητα σχετικά με την επιλεξιμότητα της αίτησης δεν επέτρεψε την καταβολή της.

ΛΕΤΟΝΙΑ — Πλημμύρες 2017

Κατά τη διάρκεια του καλοκαιριού και του φθινοπώρου του 2017, η Λετονία επλήγη από μακρά περίοδο έντονων βροχοπτώσεων, με αποτέλεσμα τον κορεσμό των εδαφών και επακόλουθες πλημμύρες σε ολόκληρη τη χώρα, ιδίως στην περιοχή του Latgale και στις γειτονικές περιοχές. Ως επακόλουθο, καταστράφηκαν καλλιέργειες και προκλήθηκαν εκτεταμένες ζημίες σε υδατορεύματα, στο σύστημα αποχέτευσης, σε συνδεδεμένες εγκαταστάσεις επεξεργασίας νερού, καθώς και σε οδικές και σιδηροδρομικές υποδομές.

Οι λετονικές αρχές υπέβαλαν αίτηση για ενίσχυση από το Ταμείο Αλληλεγγύης στις 14 Νοεμβρίου 2017, εντός της προθεσμίας των 12 εβδομάδων από την επέλευση της πρώτης ζημίας στις 24 Αυγούστου 2017.

Η Λετονία εκτίμησε τη συνολική άμεση ζημία που προκάλεσαν οι πλημμύρες σε 380,524 εκατ. EUR. Το ποσό αυτό υπερέβαινε το «όριο μείζονος καταστροφής» για την κινητοποίηση του Ταμείου Αλληλεγγύης που ίσχυε το 2017 για τη Λετονία και που ισούταν με 145,740 εκατ. EUR (δηλ. το 0,6 % του ακαθάριστου εθνικού εισοδήματος της Λετονίας). Δεδομένου ότι η εκτιμώμενη συνολική άμεση ζημία υπερέβαινε αυτό το όριο, η καταστροφή μπορούσε να χαρακτηριστεί ως «μείζων φυσική καταστροφή», όπως ορίζεται από τον κανονισμό. Ως εκ τούτου, η αίτηση της Λετονίας ήταν επιλέξιμη για ενίσχυση ύψους 17 730 519 EUR από το Ταμείο Αλληλεγγύης. Η Λετονία δεν ζήτησε να λάβει προκαταβολή.

ΛΙΘΟΥΑΝΙΑ — Πλημμύρες 2017

Κατά τη διάρκεια του τέλους του καλοκαιριού και του φθινοπώρου του 2017, η Λιθουανία επλήγη από συνεχείς βροχοπτώσεις οι οποίες προκάλεσαν κορεσμό των εδαφών, που δεν μπορούσαν να απορροφήσουν την πλεονάζουσα ποσότητα νερού. Η κατάσταση αυτή επέφερε πλημμύρες, που προκάλεσαν κυρίως ζημίες στην υποδομή του δικτύου και στον γεωργικό τομέα.

Οι λιθουανικές αρχές υπέβαλαν αίτηση για ενίσχυση από το Ταμείο Αλληλεγγύης στις 22 Δεκεμβρίου 2017, εντός της προθεσμίας των 12 εβδομάδων από την καταγραφή της πρώτης ζημίας στις 4 Οκτωβρίου.

Η Λιθουανία εκτίμησε τη συνολική άμεση ζημία που προκάλεσαν οι πλημμύρες σε 407,366 εκατ. EUR. Το ποσό αυτό υπερέβαινε το «όριο μείζονος καταστροφής» για την κινητοποίηση του Ταμείου Αλληλεγγύης που ίσχυε το 2017 για τη Λιθουανία και που ισούταν με 214,944 εκατ. EUR (δηλ. το 0,6 % του ακαθάριστου εθνικού εισοδήματος της Λιθουανίας). Δεδομένου ότι η εκτιμώμενη συνολική άμεση ζημία υπερέβαινε το εν λόγω όριο, η καταστροφή μπορούσε να χαρακτηριστεί ως «μείζων φυσική καταστροφή» και ήταν, επομένως, επιλέξιμη για ενίσχυση ύψους 16 918 941 EUR από το Ταμείο Αλληλεγγύης. Η Λιθουανία δεν ζήτησε να λάβει προκαταβολή.

ΠΟΛΩΝΙΑ — Καταιγίδες 2017

Μεταξύ 9 και 12 Αυγούστου 2017, τμήματα της Πολωνίας επλήγησαν από εξαιρετικά ισχυρές καταιγίδες και καταρρακτώδεις βροχοπτώσεις, που προκάλεσαν εκτεταμένες ζημίες σε ιδιωτικά και δημόσια δάση, δημόσιες υποδομές και άλλα περιουσιακά στοιχεία.

Η Πολωνία υπέβαλε αίτηση για ενίσχυση από το Ταμείο Αλληλεγγύης στις 25 Οκτωβρίου 2017, εντός της προθεσμίας των 12 εβδομάδων από την καταγραφή της πρώτης ζημίας.

Οι πολωνικές αρχές εκτιμούν τη συνολική άμεση ζημία που προκάλεσε η καταστροφή σε 491,170 εκατ. EUR. Η αίτηση υποβλήθηκε βάσει των διατάξεων για τις «περιφερειακές καταστροφές» που προβλέπονται στο άρθρο 2 παράγραφος 3 του κανονισμού. Οι ζημίες που προκάλεσε η καταιγίδα αντιπροσωπεύουν το 2,04 % του σταθμισμένου μέσου περιφερειακού ΑΕΠ[2] των τριών οικείων περιφερειών, δηλ. του βοεβοδάτου Kujawsko-pomorskie, του βοεβοδάτου Pomorskie και του βοεβοδάτου της Μεγάλης Πολωνίας και, ως εκ τούτου, υπερέβαιναν το όριο του 1,5 % που προβλέπει ο κανονισμός. Ως εκ τούτου, η αίτηση της Πολωνίας ήταν επιλέξιμη για ενίσχυση ύψους 12 279 244 EUR από το Ταμείο Αλληλεγγύης. Η Πολωνία δεν ζήτησε να λάβει προκαταβολή.

ΠΟΡΤΟΓΑΛΙΑ — Δασικές πυρκαγιές 2017

Μεταξύ Ιουνίου και Οκτωβρίου του 2017, η Πορτογαλία υπέστη πολλά κύματα μεγάλων δασικών πυρκαγιών, που προκλήθηκαν από υψηλές θερμοκρασίες, ισχυρούς ανέμους και εξαιρετικά χαμηλή υγρασία. Οι πυρκαγιές αυτές έπληξαν κυρίως τις κεντρικές και βόρειες περιοχές της Πορτογαλίας και είχαν ολέθριες συνέπειες, προκαλώντας την καταστροφή βασικών δημόσιων υποδομών, δημόσιων κτιρίων, ιδιωτικών κατοικιών, επιχειρήσεων καθώς και γεωργικών και δασικών γαιών.

Το πρώτο κύμα πυρκαγιών στην περιφέρεια Centro εκδηλώθηκε στις 17 Ιουνίου 2017. Πολύ γρήγορα, στις 17 Ιουλίου 2017, και εντός της προθεσμίας των 12 εβδομάδων για την υποβολή της αίτησης, η Πορτογαλία υπέβαλε αρχική αίτηση για το Ταμείο Αλληλεγγύης. Ωστόσο, από τον Ιούλιο έως τον Οκτώβριο εκδηλώθηκαν νέες σοβαρές πυρκαγιές. Για να ληφθούν υπόψη τα εν λόγω γεγονότα, η Πορτογαλία

[2] Το σταθμισμένο μέσο περιφερειακό ΑΕΠ ανέρχεται σε 24,089 εκατ. EUR βάσει των στοιχείων του 2014.

υπέβαλε επικαιροποιήσεις στην αρχική της αίτηση στις 13 Οκτωβρίου 2017 και εκ νέου στις 14 Δεκεμβρίου 2017, συμπεριλαμβανομένης αναθεωρημένης εκτίμησης του σωρευτικού ποσού της ζημίας που προκλήθηκε από τις πυρκαγιές μεταξύ Ιουνίου και Οκτωβρίου 2017.

Στην τελική τους αίτηση οι πορτογαλικές αρχές εκτίμησαν τη συνολική άμεση ζημία που προκλήθηκε από τις πυρκαγιές μεταξύ Ιουνίου και Οκτωβρίου σε 1 457,966 εκατ. EUR. Η αίτηση υποβλήθηκε για «μείζονα φυσική καταστροφή», σύμφωνα με το άρθρο 2 παράγραφος 2 του κανονισμού. Το ποσό της ζημίας αντιπροσώπευε το 0,832 % του ΑΕΕ της Πορτογαλίας και, ως εκ τούτου, υπερέβαινε το όριο μείζονος καταστροφής για κινητοποίηση του Ταμείου Αλληλεγγύης ύψους 1 051,566 εκατ. EUR το 2017 (ήτοι 0,6 % του ΑΕΕ της Πορτογαλίας). Επομένως, η καταστροφή χαρακτηρίστηκε «μείζων φυσική καταστροφή».

Στις 29 Νοεμβρίου 2017 η Επιτροπή κατέβαλε στην Πορτογαλία προκαταβολή ύψους 1 494 331 EUR βάσει της ζημίας που είχε δηλωθεί σε προγενέστερη αίτηση. Η τελική οικονομική ενίσχυση από το Ταμείο Αλληλεγγύης ανήλθε σε 50 673 132 EUR.

ΙΣΠΑΝΙΑ

Δασικές πυρκαγιές στη Γαλικία το 2017

Στο διάστημα από 10 έως 17 Οκτωβρίου 2017, μεγάλες πυρκαγιές εκδηλώθηκαν στη βορειοδυτική Ισπανία, στην περιφέρεια της Γαλικίας. Αιτία των πυρκαγιών ήταν οι ίδιες μετεωρολογικές συνθήκες που επικράτησαν στην Πορτογαλία, δηλαδή υψηλές θερμοκρασίες, άνεμοι και εξαιρετικά χαμηλή υγρασία. Οι πυρκαγιές προκάλεσαν σημαντικές καταστροφές σε βασικές δημόσιες υποδομές, ιδιωτικές κατοικίες, επιχειρήσεις και δασικές εκτάσεις.

Η Ισπανία υπέβαλε αίτηση για ενίσχυση από το Ταμείο Αλληλεγγύης στις 22 Δεκεμβρίου 2017, εντός της προθεσμίας των 12 εβδομάδων από την καταγραφή της πρώτης ζημίας στις 10 Οκτωβρίου 2017.

Οι ισπανικές αρχές εκτίμησαν ότι η συνολική άμεση ζημία που προκάλεσε η καταστροφή ανήλθε σε 129,147 εκατ. EUR. Το ποσό αυτό ήταν σημαντικά χαμηλότερο από το όριο μείζονος καταστροφής που ίσχυε για την Ισπανία το 2017, ύψους 3 378,5 εκατ. EUR (δηλαδή 3 δισ. EUR σε τιμές 2011). Παρέμεινε επίσης κάτω από το όριο για περιφερειακή καταστροφή, δηλαδή 1,5 % του περιφερειακού ΑΕΠ, το οποίο για τη Γαλικία ανέρχεται σε 808 εκατ. EUR. Συνεπώς, η καταστροφή δεν χαρακτηρίστηκε «μείζων φυσική καταστροφή» ούτε «περιφερειακή φυσική καταστροφή» σύμφωνα με τους όρους του κανονισμού. Ωστόσο, η Ισπανία επλήγη από τις ίδιες μετεωρολογικές συνθήκες που προκάλεσαν τη μείζονα καταστροφή στην Πορτογαλία. Ως εκ τούτου, οι ισπανικές αρχές υπέβαλαν την αίτησή τους στο πλαίσιο της επονομαζόμενης «διάταξης περί γειτονικής χώρας» που ορίζεται στο άρθρο 2 παράγραφος 4 του κανονισμού, σύμφωνα με την οποία μια επιλέξιμη χώρα που πλήττεται από την ίδια καταστροφή που χαρακτηρίστηκε ως μείζων καταστροφή σε γειτονική επιλέξιμη χώρα μπορεί επίσης να επωφεληθεί από την ενίσχυση του Ταμείου Αλληλεγγύης. Ως εκ τούτου, η αίτηση της Ισπανίας ήταν επιλέξιμη για ενίσχυση από το Ταμείο Αλληλεγγύης ύψους 3 228 675 EUR.

Πυρκαγιές στην Doñana το 2017

Από τις αρχές του 2017, σοβαρή ξηρασία έπληξε μεγάλα τμήματα της νότιας Ισπανίας.

Στις 24 Ιουνίου 2017 αυτό οδήγησε στην εκδήλωση πυρκαγιάς στο φυσικό καταφύγιο της Doñana, η οποία διήρκεσε έως τις 8 Ιουλίου 2017. Η πυρκαγιά κατέστρεψε πάνω από 10 000 εκτάρια οικολογικά ευαίσθητων και πολύτιμων δασικών εκτάσεων, συμπεριλαμβανομένης της καρδιάς του εθνικού πάρκου Doñana, που διαθέτει μεγάλη ποικιλία οικοσυστημάτων και φιλοξενεί είδη άγριας πανίδας, συμπεριλαμβανομένων πολλών αποδημητικών πτηνών και ειδών που απειλούνται με εξαφάνιση. Η περιοχή είναι μνημείο παγκόσμιας κληρονομιάς της UNESCO. Κατά συνέπεια, η καταστροφή έθεσε επίσης σε κίνδυνο τους βασικούς πυλώνες της τοπικής οικονομίας, η οποία βασίζεται στη γεωργία, τη δασοκομία και τον τουρισμό.

Στις 15 Σεπτεμβρίου 2017 η Ισπανία υπέβαλε αίτηση για ενίσχυση από το Ταμείο Αλληλεγγύης, εντός 12 εβδομάδων από την ημερομηνία επέλευσης της πρώτης ζημίας που προκλήθηκε από τις πυρκαγιές.

Στην αίτησή της η Ισπανία ανέφερε ότι η συνολική άμεση ζημία που προκλήθηκε από την καταστροφή ανερχόταν σε 117,897 εκατ. EUR. Η αίτηση υποβλήθηκε βάσει των κριτηρίων για τις «περιφερειακές καταστροφές» που προβλέπονται στο άρθρο 2 παράγραφος 3 του κανονισμού. Η αίτηση της Ισπανίας αφορούσε μία ενιαία περιφέρεια NUTS 2, την Ανδαλουσία. Ωστόσο, η δηλωθείσα άμεση ζημία αντιπροσώπευε λιγότερο από το 0,1 % του ΑΕΠ της περιφέρειας (139 099 εκατ. EUR) και, ως εκ τούτου, παρέμεινε σημαντικά κάτω από το όριο του 1,5 % του άρθρου 2 παράγραφος 3 του κανονισμού.

Ως εκ τούτου, η αίτηση που υπέβαλε η Ισπανία δεν πληρούσε την πλέον ουσιώδη προϋπόθεση για την κινητοποίηση του Ταμείου Αλληλεγγύης και, κατά συνέπεια, δεν ήταν επιλέξιμη για ενίσχυση από το Ταμείο Αλληλεγγύης.

Πλημμύρες στη Μούρθια το 2017

Τον Δεκέμβριο του 2016 ορισμένα νότια τμήματα της Ισπανίας επλήγησαν από έντονες βροχοπτώσεις, που προκάλεσαν πλημμύρες. Η καταστροφή προκάλεσε ζημίες σε δημόσιες υποδομές δικτύων και περιουσιακά στοιχεία, ιδιωτικές κατοικίες, επιχειρήσεις, στη γεωργία και τη δασοκομία και στο περιβάλλον.

Στις 3 Μαρτίου 2017 η Ισπανία υπέβαλε στην Επιτροπή αίτηση για ενίσχυση από το Ταμείο Αλληλεγγύης, η οποία περιορίστηκε, ωστόσο, στην περιφέρεια της Μούρθια, εντός 12 εβδομάδων από την ημερομηνία επέλευσης της πρώτης ζημίας που προκλήθηκε από την καταστροφή.

Στην αίτησή της η Ισπανία ανέφερε ότι η συνολική άμεση ζημία που προκλήθηκε από την καταστροφή ανερχόταν σε 214,569 εκατ. EUR. Η αίτηση υποβλήθηκε βάσει των κριτηρίων για τις «περιφερειακές καταστροφές» που προβλέπονται στο άρθρο 2 παράγραφος 3 του κανονισμού. Η δηλωθείσα άμεση ζημία αντιπροσώπευε το 0,8 % του ΑΕΠ της περιφέρειας (26 808 εκατ. EUR) και, ως εκ τούτου, παρέμεινε σημαντικά κάτω από το όριο του 1,5 % του άρθρου 2 παράγραφος 3 του κανονισμού.

Ως εκ τούτου, η αίτηση που υπέβαλε η Ισπανία δεν πληρούσε την πλέον ουσιώδη προϋπόθεση για την κινητοποίηση του Ταμείου Αλληλεγγύης και, κατά συνέπεια, δεν ήταν επιλέξιμη για ενίσχυση από το Ταμείο Αλληλεγγύης.

- ***το 2018***

Κατά τη διάρκεια του 2018 η Επιτροπή έλαβε τέσσερις νέες αιτήσεις, τρεις από τις οποίες αφορούσαν περιφερειακές καταστροφές και μία αφορούσε μείζονα καταστροφή. Η Επιτροπή εξέδωσε, κατά τη διάρκεια του 2018, εκτελεστικές αποφάσεις για τη χορήγηση οικονομικής ενίσχυσης από το Ταμείο Αλληλεγγύης για δύο από αυτές τις αιτήσεις και απέρριψε μία. Η αξιολόγηση της τέταρτης αίτησης, που ελήφθη στα τέλη Δεκεμβρίου, ολοκληρώθηκε το 2019.

ΒΟΥΛΓΑΡΙΑ

Στα τέλη Οκτωβρίου του 2017 το νοτιοανατολικό τμήμα της Βουλγαρίας επλήγη από ασυνήθιστα έντονες βροχοπτώσεις και ισχυρές καταιγίδες, που προκάλεσαν ζημίες σε γέφυρες, τάφρους αποστράγγισης, τοίχους αντιστήριξης και βασικές υποδομές.

Στις 11 Ιανουαρίου 2018 η Βουλγαρία υπέβαλε αίτηση για ενίσχυση από το Ταμείο Αλληλεγγύης, εντός 12 εβδομάδων από την ημερομηνία επέλευσης της πρώτης ζημίας, στις 25 Οκτωβρίου 2017. Οι βουλγαρικές αρχές εκτίμησαν τη συνολική άμεση ζημία που προκάλεσε η καταστροφή σε 90,329 εκατ. EUR. Η αίτηση υποβλήθηκε βάσει των διατάξεων για τις «περιφερειακές καταστροφές» που προβλέπονται στο άρθρο 2 παράγραφος 3 του κανονισμού. Οι ζημίες που προκλήθηκαν από τις πλημμύρες στο Μπουργκάς αντιπροσώπευαν το 1,6 % του ΑΕΠ της σχετικής περιφέρειας NUTS 2 Yugoiztochen και, ως εκ τούτου, υπερέβαιναν το όριο του 1,5 % που προβλέπει ο κανονισμός.

Ως εκ τούτου, η αίτηση της Βουλγαρίας ήταν επιλέξιμη για ενίσχυση ύψους 2 258 225 EUR από το Ταμείο Αλληλεγγύης. Αν και η Βουλγαρία είχε υποβάλει αίτηση για την πληρωμή προκαταβολής, η αρχική αβεβαιότητα σχετικά με την επιλεξιμότητα της αίτησης δεν επέτρεψε την καταβολή της.

ΚΥΠΡΟΣ

Από τον Σεπτέμβριο του 2016, η Κύπρος πληττόταν από πολύ χαμηλές βροχοπτώσεις και εξαιρετικά υψηλές θερμοκρασίες, με αποτέλεσμα την ξηρασία με απώλεια συγκομιδής, λειψυδρία για τη γεωργία και τον πληθυσμό, και προβλήματα για τα συστήματα ύδρευσης. Ως εκ τούτου, τον Αύγουστο του 2018 οι κυπριακές αρχές αποφάσισαν να υποβάλουν αίτηση για οικονομική ενίσχυση από το Ταμείο Αλληλεγγύης.

Στην αίτησή της η Κύπρος δήλωσε συνολική άμεση ζημία που προκλήθηκε από την ξηρασία ύψους 117,601 εκατ. EUR, εκ των οποίων 26,892 εκατ. EUR αφορούσαν ζημίες στη γεωργία. Τα υπόλοιπα 90,709 εκατ. EUR της δηλωθείσας ζημίας σχετίζονταν με τον τομέα των υδάτων.

Το ποσό της δηλωθείσας ζημίας υπερέβαινε το όριο «μείζονος καταστροφής» για την κινητοποίηση του Ταμείου Αλληλεγγύης που εφαρμόστηκε στην Κύπρο το 2018 [107,031 εκατ. EUR (ήτοι 0,6 % του ΑΕΕ)]. Ωστόσο, το μέρος της «ζημίας» που αφορούσε εκτιμώμενες μελλοντικές δαπάνες, δηλαδή δαπάνες περίπου 46 εκατ. EUR για την παραγωγή αφαλατωμένου νερού που αναμενόταν να προκύψουν μετά την ημερομηνία υποβολής της αίτησης έως το τέλος του 2019, δεν μπορούσε να γίνει δεκτό ως μέρος της συνολικής άμεσης ζημίας σύμφωνα με τους όρους του

κανονισμού. Κατά συνέπεια, το ποσό της αποδεκτής συνολικής άμεσης ζημίας μειώθηκε σημαντικά κάτω από το όριο κινητοποίησης του Ταμείου Αλληλεγγύης.

Στην αίτησή της η Κύπρος ζήτησε επίσης την πληρωμή προκαταβολής. Δεδομένου, ωστόσο, ότι η προκαταρκτική αξιολόγηση έδειξε ότι η επιλέξιμη συνολική άμεση ζημία δεν προσέγγιζε το σχετικό όριο, δεν ήταν δυνατή η πληρωμή της προκαταβολής.

Η Επιτροπή κατέληξε στο συμπέρασμα ότι η ξηρασία στην Κύπρο δεν πληρούσε τις προϋποθέσεις για την κινητοποίηση του ΤΑΕΕ που προβλέπονται στον κανονισμό και, ως εκ τούτου, δεν ήταν επιλέξιμη για οικονομική ενίσχυση από το Ταμείο. Επομένως, η αίτηση δεν έγινε δεκτή.

ΡΟΥΜΑΝΙΑ

Από τα μέσα Ιουνίου έως τις αρχές Αυγούστου 2018, η βορειοανατολική περιφέρεια της Ρουμανίας επλήγη από επανειλημμένες ισχυρές βροχοπτώσεις και από επακόλουθες εκτεταμένες πλημμύρες, που προκάλεσαν σημαντικές ζημίες στις υποδομές και τα νοικοκυριά, καθώς και ζημίες στη γεωργία.

Στις 7 Σεπτεμβρίου 2018, εντός της προθεσμίας των 12 εβδομάδων που ακολούθησε την πρώτη επέλευση της ζημίας, η Ρουμανία υπέβαλε αίτηση για ενίσχυση από το Ταμείο Αλληλεγγύης.

Η ζημία που δηλώθηκε σε αυτή την αρχική αίτηση ήταν σημαντικά χαμηλότερη από το απαιτούμενο όριο του 1,5 % του περιφερειακού ΑΕΠ (δηλαδή 237,96 εκατ. EUR για τη βορειοανατολική περιφέρεια). Στις 9 Οκτωβρίου 2018 οι ρουμανικές αρχές υπέβαλαν, όπως είχε ανακοινωθεί νωρίτερα στην Επιτροπή, αναθεωρημένη αίτηση με τη συνολική άμεση ζημία να ανέρχεται πλέον σε 327,692 εκατ. EUR. Το ποσό αυτό αντιπροσώπευε το 2,07 % του περιφερειακού ΑΕΠ και, ως εκ τούτου, υπερέβαινε το όριο. Η ανάλυση της Επιτροπής σχετικά με την αναθεωρημένη αίτηση της Ρουμανίας φανέρωσε και πάλι ορισμένες ανακολουθίες. Ως εκ τούτου, η Επιτροπή ζήτησε από τις ρουμανικές αρχές να της παράσχουν διευκρινίσεις, οι οποίες υποβλήθηκαν στις 14 Δεκεμβρίου 2018.

Στο τέλος του 2018 εκκρεμούσε ακόμη απόφαση σχετικά με την εν λόγω αίτηση, για την οποία θα υπάρξει αναφορά στην ετήσια έκθεση του 2019 για το Ταμείο Αλληλεγγύης. Η Ρουμανία δεν ζήτησε να λάβει προκαταβολή.

ΙΤΑΛΙΑ

Τον Οκτώβριο και στις αρχές Νοεμβρίου του 2018, η πλειονότητα των ιταλικών περιφερειών, από τις αλπικές περιοχές στον βορρά μέχρι νότια στη Σικελία, επλήγησαν από επανειλημμένες σφοδρές βροχοπτώσεις και ισχυρούς ανέμους με συνακόλουθες πλημμύρες και κατολισθήσεις, με αποτέλεσμα την πιο καταστροφική φθινοπωρινή περίοδο της πρόσφατης ιστορίας, με μεγάλο αριθμό θυμάτων και εκτεταμένες φυσικές καταστροφές.

Η Ιταλία υπέβαλε αίτηση για οικονομική ενίσχυση από το Ταμείο Αλληλεγγύης στις 20 Δεκεμβρίου 2018, εντός της προθεσμίας των 12 εβδομάδων από την καταγραφή της πρώτης ζημίας.

Στο τέλος του 2018 εκκρεμούσε ακόμη απόφαση σχετικά με την εν λόγω αίτηση, για την οποία θα υπάρξει αναφορά στην ετήσια έκθεση του 2019 για το Ταμείο Αλληλεγγύης. Η Ιταλία δεν ζήτησε να λάβει προκαταβολή.

3. ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ

Κατά τη διάρκεια της περιόδου υποβολής εκθέσεων, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο, ως αρμόδια για τον προϋπολογισμό αρχή, ενέκριναν δέκα οικονομικές ενισχύσεις από το Ταμείο Αλληλεγγύης, όπως πρότεινε η Επιτροπή. Η Επιτροπή υπέβαλε τις προτάσεις της για την κινητοποίηση του Ταμείου Αλληλεγγύης σε τέσσερις ομάδες:

- Το **σχέδιο διορθωτικού προϋπολογισμού 4/2017** κάλυπτε αποκλειστικά τη συνδρομή του Ταμείου Αλληλεγγύης στην Ιταλία για τους σεισμούς των ετών 2016/2017. Εγκρίθηκε στις 13 Σεπτεμβρίου 2017 και κινητοποίησε ποσό ύψους 1 196 797 579 EUR. Δεδομένου ότι το 2016 είχε ήδη καταβληθεί προκαταβολή ύψους 30 εκατ. EUR, το υπόλοιπο των 1 166 797 579 EUR καταβλήθηκε στις 6 Νοεμβρίου 2017, μετά την έκδοση της εκτελεστικής απόφασης της Επιτροπής για τη χορήγηση της συνδρομής στην Ιταλία.

- Το **σχέδιο διορθωτικού προϋπολογισμού 1/2018** εγκρίθηκε στις 30 Μαΐου 2018 και κάλυψε τη συνδρομή προς τη Γαλλία, την Πορτογαλία, την Ισπανία και την Ελλάδα (Λέσβος), με συνολικό ποσό 104 166 951 EUR.

- Το **σχέδιο διορθωτικού προϋπολογισμού 4/2018** εγκρίθηκε στις 31 Μαΐου 2018 και κάλυψε τη συνδρομή προς την Ελλάδα (Κω), την Πολωνία, τη Λιθουανία και τη Βουλγαρία, συνολικού ύψους 33 992 206 EUR.

- Η προτεινόμενη **συνδρομή προς τη Λετονία** δεν συνοδευόταν από σχέδιο διορθωτικού προϋπολογισμού, καθώς οι αναγκαίες πιστώσεις καλύπτονταν από το ποσό που είχε κινητοποιηθεί προηγουμένως με τον προϋπολογισμό του 2018 για προκαταβολές. Η αρμόδια για τον προϋπολογισμό αρχή ενέκρινε την κινητοποίηση 17 730 519 EUR στις 14 Νοεμβρίου 2018.

Ο καθορισμός των επιμέρους ποσών συνδρομής που πρότεινε η Επιτροπή ακολούθησε τη μέθοδο που καθιερώθηκε το 2002 και εφαρμόστηκε σε όλες τις περιπτώσεις έκτοτε. Βασίζεται στη συνολική άμεση ζημία που προκλήθηκε από την καταστροφή σε σχέση με τον σχετικό πλούτο του πληγέντος κράτους, όπως αποτυπώνεται από το όριο για μείζονα καταστροφή (βλ. παράρτημα 1).

Συνεπώς, για μείζονες καταστροφές εφαρμόζεται ένα προοδευτικό σύστημα σε δύο στάδια, σύμφωνα με το οποίο η χώρα λαμβάνει χαμηλότερο ποσοστό ενίσχυσης 2,5 % της συνολικής άμεσης ζημίας για το μέρος της ζημίας κάτω από το όριο και υψηλότερο μερίδιο ενίσχυσης 6 % για το μέρος της ζημίας που υπερβαίνει το όριο. Τα δύο ποσά αθροίζονται. Οι περιφερειακές καταστροφές και οι καταστροφές που διέπονται από τη διάταξη της «γειτονικής χώρας» λαμβάνουν το 2,5 % της συνολικής άμεσης ζημίας.

Όταν το Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο ενέκριναν την κινητοποίηση και διέθεσαν τις αναγκαίες πιστώσεις στον προϋπολογισμό της ΕΕ, η Επιτροπή εξέδωσε εκτελεστικές αποφάσεις για τη χορήγηση της συνδρομής στις επιμέρους χώρες και στη συνέχεια προέβη στην καταβολή ολόκληρου του ποσού. Στις περιπτώσεις όπου είχε χορηγηθεί προκαταβολή, καταβλήθηκε μόνο το υπόλοιπο της πλήρους συνεισφοράς.

Στα παραρτήματα της εκτελεστικής απόφασης προσδιορίζονταν οι αρχές που διορίστηκαν από τα δικαιούχα κράτη για την υλοποίηση της ενίσχυσης του Ταμείου Αλληλεγγύης, η

ανεξάρτητη αρχή που είναι υπεύθυνη για τον λογιστικό έλεγχο και τον έλεγχο, καθώς και γενική περιγραφή της προβλεπόμενης χρήσης των χρημάτων.

Συνδρομή από το Ταμείο Αλληλεγγύης που εγκρίθηκε κατά την περίοδο 2017/2018

Δικαιούχο κράτος	**Καταστροφή**	**Κατηγορία**	**Προκαταβολή**	**Ύψος της ενίσχυσης (σε** EUR)
Ιταλία	Σεισμοί στα Απέννινα 2016/2017	Μείζων	Ναι (2016)	1 196 797 579
Γαλλία	Τυφώνες Irma και Maria στον Άγιο Μαρτίνο και τη Γουαδελούπη	Περιφερειακή	ναι	48 906 025
Ελλάδα	Σεισμός της Λέσβου 2017	Περιφερειακή	ναι	1 359 119
Ελλάδα	Σεισμός της Κω 2017	Περιφερειακή	όχι	2 535 796
Λετονία	Πλημμύρες 2017	Μείζων	όχι*	17 730 519
Λιθουανία	Πλημμύρες 2017	Μείζων	όχι*	16 918 941
Πολωνία	Καταιγίδες 2017	Περιφερειακή	όχι*	12 279 244
Πορτογαλία	Δασικές πυρκαγιές 2017	Μείζων	ναι	50 673 132
Ισπανία	Πυρκαγιές στη Γαλικία το 2017	Γειτονική	όχι	3 228 675
Βουλγαρία	Πλημμύρες στο Μπουργκάς το 2017	Περιφερειακή	όχι	2 258 225
ΣΥΝΟΛΟ				**1 352 687 255**

* δεν ζητήθηκε

4. ΠΕΡΑΤΩΣΕΙΣ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ

Η Επιτροπή περάτωσε πέντε παρεμβάσεις του Ταμείου Αλληλεγγύης το 2017 και δύο το 2018. Το άρθρο 8 παράγραφος 2 του κανονισμού ορίζει ότι εντός 18 μηνών μετά την ημερομηνία χορήγησης της οικονομικής ενίσχυσης, το δικαιούχο κράτος υποβάλλει έκθεση σχετικά με την υλοποίηση της οικονομικής ενίσχυσης («έκθεση υλοποίησης») σε συνδυασμό με δήλωση που δικαιολογεί τις δαπάνες («δήλωση εγκυρότητας»).

- ***ΠΕΡΑΤΩΣΕΙΣ ΤΟΥ 2017***

Ρουμανία, πλημμύρες του 2008: η οικονομική ενίσχυση από το Ταμείο Αλληλεγγύης ανήλθε σε 11 785 377 EUR. Η Ρουμανία υπέβαλε την έκθεση υλοποίησης και δήλωση εγκυρότητας τον Απρίλιο του 2012. Με βάση τις πληροφορίες που παρασχέθηκαν από τις ρουμανικές αρχές στην έκθεση υλοποίησης, η συνολική ενίσχυση του Ταμείου Αλληλεγγύης που είχαν στη διάθεσή τους ανήλθε σε 13 537 590,96 EUR (συμπεριλαμβανομένων 1 752 213,96 EUR σε κέρδη από τόκους και διαφορές στη συναλλαγματική ισοτιμία) και χρησιμοποιήθηκε πλήρως για τις πράξεις του Ταμείου Αλληλεγγύης.

Ρουμανία, πλημμύρες του 2010: η οικονομική ενίσχυση από το Ταμείο Αλληλεγγύης ανήλθε σε 24 967 741 EUR. Η έκθεση υλοποίησης και η δήλωση εγκυρότητας υποβλήθηκαν τον Φεβρουάριο του 2013. Η Ρουμανία ανέφερε μη δαπανηθέν ποσό 916 334,47 EUR επιπλέον των μη επιλέξιμων δαπανών ύψους 1 229 401,86 EUR. Το προς ανάκτηση ποσό παρελήφθη από την Επιτροπή στις 27 Ιουλίου 2017.

Ρουμανία, ξηρασία & πυρκαγιές του 2012: η οικονομική ενίσχυση από το Ταμείο Αλληλεγγύης ανήλθε σε 2 475 689 EUR. Τον Μάρτιο του 2015 οι ρουμανικές αρχές ζήτησαν επίσημα παράταση της περιόδου υλοποίησης, η οποία χορηγήθηκε. Ένα έτος αργότερα, η Ρουμανία υπέβαλε την έκθεση υλοποίησης (τελική έκθεση και δήλωση εγκυρότητας). Οι ρουμανικές αρχές ανέφεραν ότι το συνολικό ποσό δεν μπορούσε να χρησιμοποιηθεί πλήρως όπως είχε αρχικά προβλεφθεί και ότι 2 247 413,72 EUR δεν δαπανήθηκαν. Το ποσό ανακτήθηκε και παρελήφθη από την Επιτροπή στις 27 Ιουλίου 2017.

Σλοβενία, πλημμύρες του 2012: η οικονομική ενίσχυση από το Ταμείο Αλληλεγγύης ανήλθε σε 14 081 355 EUR. Η έκθεση υλοποίησης και η δήλωση εγκυρότητας υποβλήθηκαν τον Ιούλιο του 2015 (έπειτα από παράταση 2 μηνών). Βάσει των πληροφοριών που παρασχέθηκαν από τη Σλοβενία, οι επιλέξιμες δαπάνες ανήλθαν σε 15 416 839 EUR, ποσό που ήταν υψηλότερο από την ενίσχυση του Ταμείου Αλληλεγγύης ύψους 14 081 355 EUR. Η δήλωση εγκυρότητας έγινε δεκτή και ο φάκελος έκλεισε.

Γερμανία, πλημμύρες του 2013: η οικονομική ενίσχυση από το Ταμείο Αλληλεγγύης ανήλθε σε 360 453 575 EUR. Η έκθεση υλοποίησης και η δήλωση εγκυρότητας υποβλήθηκαν τον Μάρτιο του 2016. Η Γερμανία ανέφερε επιλέξιμες δαπάνες ύψους 391 415 389,57 EUR, οι οποίες ήταν υψηλότερες από την ενίσχυση του Ταμείου Αλληλεγγύης ύψους 360 453 575 EUR. Κατόπιν αποσαφήνισης ορισμένων ζητημάτων που αφορούσαν τη δήλωση εγκυρότητας, ο φάκελος έκλεισε.

- ***ΠΕΡΑΤΩΣΕΙΣ ΤΟΥ 2018***

Γαλλία, καταιγίδα Xynthia του 2010: η οικονομική ενίσχυση από το Ταμείο Αλληλεγγύης ανήλθε σε 35 635 750 EUR. Η έκθεση υλοποίησης και η δήλωση εγκυρότητας υποβλήθηκαν τον Οκτώβριο του 2012. Με βάση τις πληροφορίες που υπέβαλε η Γαλλία, οι επιλέξιμες δαπάνες ανήλθαν σε 35 619 808,48 EUR, ποσό το οποίο ήταν χαμηλότερο από την ενίσχυση του Ταμείου Αλληλεγγύης. Το προς ανάκτηση ποσό παρελήφθη από την Επιτροπή στις 15 Νοεμβρίου 2018 και ο φάκελος έκλεισε.

Πολωνία, πλημμύρες του 2010: η οικονομική ενίσχυση από το Ταμείο Αλληλεγγύης ανήλθε σε 105 567 155 EUR. Η έκθεση υλοποίησης και η δήλωση εγκυρότητας υποβλήθηκαν τον Ιανουάριο του 2013. Με βάση τις πληροφορίες που υπέβαλε η Πολωνία, οι επιλέξιμες δαπάνες ανήλθαν σε 110 599 250,11 EUR, ποσό το οποίο ήταν υψηλότερο από την ενίσχυση του Ταμείου Αλληλεγγύης. Η διαφορά των 5 032 095,11 EUR μεταξύ των δαπανών που πραγματοποιήθηκαν και του ποσού που εισπράχθηκε ήταν αποτέλεσμα κέρδους από τις συναλλαγματικές ισοτιμίες. Ωστόσο, ένα μικρό ποσό ύψους 253,31 EUR παρέμεινε αδιάθετο και έπρεπε να ανακτηθεί. Μετά την παραλαβή της πληρωμής στις 27 Απριλίου 2018, ο φάκελος έκλεισε.

5. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Τα έτη 2017 και 2018 κατέδειξαν και πάλι τον απρόβλεπτο χαρακτήρα του αριθμού, της φύσης και της σοβαρότητας των φυσικών καταστροφών. Αν και περίπου τα δύο τρίτα του συνόλου των αιτήσεων του Ταμείου Αλληλεγγύης αφορούν γενικά καταστροφές από πλημμύρες, η περίοδος υποβολής εκθέσεων χαρακτηρίστηκε από ισχυρές καταιγίδες, δασικές πυρκαγιές και σεισμούς.

Ένα συμβάν ιδίως, η καταστροφή από τον σεισμό στα Κεντρικά Απέννινα, ξεπέρασε κατά πολύ οποιοδήποτε προηγούμενο στο πλαίσιο του Ταμείου Αλληλεγγύης, από την άποψη της ζημιάς, καθώς και της συνδρομής που κινητοποιήθηκε. Παρόλο που κατά τα περισσότερα έτη δεν χρησιμοποιείται πλήρως η μέγιστη δημοσιονομική κατανομή του Ταμείου, η συγκεκριμένη υπόθεση απαιτούσε ποσό που υπερέβαινε δύο πλήρη ετήσια κονδύλια. Αυτό έγινε με επιτυχία λόγω της ευελιξίας που προβλέπεται στο πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο, η οποία επιτρέπει τη μεταφορά μη δαπανηθέντων ποσών κατά ένα έτος και με τη δυνατότητα που προβλέπεται στον κανονισμό —και χρησιμοποιήθηκε για πρώτη φορά— για την εμπροσθοβαρή κατανομή μέρους των κονδυλίων του επόμενου έτους. Αμφότεροι οι παράγοντες αποδείχθηκαν σημαντικοί για την επιτυχή διαχείριση του Ταμείου Αλληλεγγύης.

Ενδιαφέρον παρουσιάζει το γεγονός ότι δεν ζήτησαν όλα τα κράτη μέλη την καταβολή προκαταβολής. Παρόλο που η Επιτροπή δεν γνωρίζει τους λόγους σε κάθε περίπτωση, αυτό ενδέχεται να σχετίζεται με τα αναμενόμενα χαμηλά ποσά. Σε πολλές περιπτώσεις, οι ενισχύσεις του Ταμείου Αλληλεγγύης είναι κάτω των 10 εκατ. EUR, έτσι ώστε μια προκαταβολή ύψους 10 % να ανέρχεται μόνο σε μερικές εκατοντάδες χιλιάδες ευρώ. Αντιθέτως, ορισμένες αιτήσεις, έπειτα από προκαταρκτική αξιολόγηση, δεν κατέδειξαν τον αναγκαίο βαθμό ευλογοφάνειας για την έγκριση της αιτηθείσας προκαταβολής.

Τέλος, παρά τη ρητή συμπερίληψη της ξηρασίας στο πεδίο εφαρμογής του κανονισμού με την αναθεώρησή του το 2014, η αξιολόγηση της ξηρασίας παραμένει δύσκολη. Από τη μία πλευρά, φαίνεται λιγότερο προφανές από το αναμενόμενο να καθοριστεί σαφώς η ημερομηνία της πρώτης δημόσιας δράσης κατά των επιπτώσεων της ξηρασίας, η οποία είναι ωστόσο απαραίτητη για τη γνώση της προθεσμίας υποβολής αιτήσεων. Από την άλλη πλευρά, οι ζημίες που προκαλούνται από την ξηρασία, ιδίως στη γεωργία, δεν μπορούν συχνά να προσδιοριστούν πλήρως παρά μόνο πολλούς μήνες μετά την υποβολή της αίτησης, γεγονός που καθιστά δύσκολη για τους αιτούντες την έγκαιρη παροχή των αναγκαίων πληροφοριών.